

∞ De Hondsdagen ∞

Christian Deterink

I.

Corentin Wolf voelde meteen dat er iets helemaal mis was, toen hij uitstapte uit de koets en kasteel Herteloo in zich opnam. Het zag er verlaten uit en het verbaasde hem dat niemand hem opwachtte bij de deur, zelfs geen bediende. Had niemand hem over de lange oprijlaan zien aankomen? Maar de twee enorme openslaande deuren bleven dicht. Hij liet zijn blik langzaam over de grote donkere prachtig geornamenteerde ramen glijden. Het zag er niet alleen verlaten uit, besefte hij, het zag er ook uit alsof het kasteel al jaren onbewoond was. Zelfs in het schemerdonker van deze nog immer warme zomeravond, kon hij de afbladderende verf, de rottende kozijnen en de scheuren in de muur onderscheiden.

En toch moest in dit kasteel Wilhelm Karel Rudolf baron Van Wikhoven wonen. Hij herkende het van de eerste en enige keer dat hij hier eerder was geweest, als kind nog. Toen was het een avontuur geweest: op theevisite bij zijn roemruchte oom, het enige familielid van adel. Hij wist nog hoe hij vol bewondering door de hoge galerijen had gedwaald en naar de grote schilderijen en de enorme kroonluchters in de balzaal had gestaard. Popelend om er over op te scheppen tegenover zijn vriendjes.

Hoe anders was het nu. Nu was hij met de grootste tegenzin vertrokken: niet alleen omdat het zo'n beestachtig heet weer was, of omdat hij zijn oom al sinds zijn jeugd verafschuwde, maar vooral omdat hij over dit alles vanaf het begin een onheilspellend gevoel had gehad. Al sinds hij die brief had geopend.

Corentin draaide zich om en keek op naar de koetsier op de bok. In een afscheid tikte hij tegen zijn hoed. De koetsier knikte bijna dankbaar en gaf zijn paarden de teugels, alsof hij blij was dat hij kon gaan. Het verbaasde Corentin niet eens echt, hij wist dat de baron in de omgeving vrij slecht bekend stond. Terwijl de koets zich in beweging zetten, begon hij langzaam richting het kasteel te lopen, het grind knarsend onder zijn voeten. In de lucht hing een dikke verrottingsgeur, die uit het bos leek te komen die het kasteel omringde. Het droeg alleen maar bij aan het nare gevoel van verval dat Corentin van deze plek kreeg. Hevig zwetend in zijn veel te dikke nette kostuum, bedacht Corentin zich dat het wel leek alsof de Hondsdagen waren aangebroken; nu nog, in de tweede week van augustus van het jaar 1910 des Heren. Dat kon er ook nog wel bij... "Meneer Wolf, deze kant, alstublieft", hoorde hij een stem uitroepen. Hij keek om en zag een vrouw bij een dienstingang staan. Eén van de dienstmeiden, zag hij meteen, door haar witte schort en knipmuts op haar hoofd.

Eindelijk, dacht hij.

“Weest u snel alstublieft”, riep de dienstster, “De baron is stervende.”

Gedurende de haastige wandeling achter de dienstmeid aan door de verschillende vertrekken in het kasteel (de keuken, een lange gang, de centrale hal, de majestueuze trap naar boven) kon Corentin maar met moeite zijn gedachten ordenen. De baron was stervende! Hij had veel verwacht, maar niet dat zijn bezoek aan de man die hij in zijn leven maar twee keer had gezien (de tweede keer was bij de begrafenis van zijn beide ouders geweest) op zo'n ongelukkig tijdstip zou vallen.

In het schemerduister was het nauwelijks te zien dat zich op de overloop meerdere mensen verzameld hadden. Nog een dienstmeid, een geüniformeerde man die waarschijnlijk ook tot de staf behoorde -de koetsier wellicht- en een arts. Zijn witte jas en stethoscoop lieten in ieder geval weinig reden voor twijfel.

“Meneer Wolf, is het?”, zei deze nadat die naar voren was gestapt en hem de hand drukte. Corentin knikte kort, nog steeds overdonderd.

“Zilversmid is de naam. Het spijt me dat ik niet beter kan berichten, maar uw oom ligt op sterven”, ging de dokter door met spijt in zijn stem, “Er is niets dat ik nog kan doen. Ik had eerlijk gezegd niet gedacht dat hij het nog zo lang zou volhouden. Hij bleef maar om u vragen...”
“Waar is hij?”, vroeg Corentin.

Dokter Zilversmid keek om richting een gesloten deur, “In zijn slaapvertrekken. Alleen zijn rentmeester is bij hem.”

Corentin beseftte dat de tijd drong, “Breng me bij hem.”

De arts knikte en ging hem voor. Uiterst voorzichtig, alsof het minste gerucht de baron al zou kunnen doen bezwijken, drukte hij de deur open en ging het vertrek binnen. Corentin volgde snel. Binnen was het donder en warm. Alleen aan weerszijden van het bed brandden twee gaslampen. Aan de rechterzijde van het bed richtte een man zich snel op die snel op hen toe kwam lopen. Hij wiep één snelle bijna angstige blik op Corentin en richtte zich toen fluisterend tot de arts: “De baron kan nu geen mensen ontvangen, hij is te zwak.”

“Maar François, hij heeft meerdere keren om hem gevraagd!”

“Nu niet!”, siste de man, die de rentmeester moest zijn. Hij leek zijn doodzieke werkgever te beschermen alsof het zijn eigen vader was.

Ze schrokken allemaal op door een schor gekras. Het was de baron zelf, een zielig hoopje mens in een veel te groot bed. Het enige dat Corentin kon verstaan was: “breng ... bij...”. Maar dat was genoeg. Vriendelijk maar beslist duwde hij de rentmeester opzij en stapte naar voren. Naast het bed knielde hij neer en meteen werd zijn arm vastgepakt door een rimpelige hand die vanonder de lakens vandaan schoot. De aanraking voelde koud en levenloos en Corentin moest zich bedwingen zich niet los te trekken.

“Je bent het, mijn ... enige neef”, klonk een hees gerasp. De man trok hem verder naar zich toe met een kracht die Corentin verbaasde. Hij herkende het ziekelijk bezwete gezicht van zijn oom maar ternauwernood. De jaren waren hem niet goedgezind geweest en hij zag er ouder uit dan de

ruim zestig die hij telde. Maar alhoewel Corentin duidelijk zag hoe ziekte hem verteerde, was er nog immer iets over van die hautaine en arrogante blik in zijn ogen. Die kille blik, die hem als jongen al angst had ingejaagd.

“Kom dichterbij”, rochelde de baron.

Corentin moest zijn afschuw onderdrukken. De man werd omringd door een ziekelijke zurige zweetgeur. Maar hij deed zoals hem gevraagd werd.

“Ik moet je iets vertellen ... dat alleen voor jouw oren bestemd is”, piepte de baron bijna buiten adem. Hierna fluisterde hij iets dat Corentin niet kon verstaan. Hij bewoog zijn hoofd nog dichterbij. In zijn ooghoek zag hij hoe de rentmeester, François, aan de andere zijde van het bed was neergeknield. Hij staarde hen met een bezorgde, ronduit angstige blik aan.

“Het mag niet... aan hem toevallen”, bracht de baron tussen twee rochelende ademteugen door. Corentin staarde verward naar de moeilijk ademhalende man. Wat wil hij proberen te vertellen? Hij zag dat de baron nog iets wilde zeggen en bewoog zijn oor tot vlak boven diens mond.

“Ze ... Ze hadden gelijk toen ze zeiden dat je altijd ... de mensen het dichtst bij je moet wantrouwen.” Het kostte de baron duidelijk enorme moeite de woorden uit te brengen. Corentin voelde hoe hij zijn laatste krachten inspande. De druk van de hand, die nog steeds zijn arm omklemde, nam toe, “Het is Het is mijn eigen bloed dat me heeft gedood.” Het leek alsof hij nog iets wilde zeggen, maar opeens schokte het lichaam van de baron. Hierna verslaptte de greep op zijn arm. Verdwaasd beseftte Corentin dat zijn oom dood was.

“Nee”, kermde de rentmeester naast hem, die zich voorover wierp op het bed, “Nee...!”

Corentin werd zachtjes opzij gedrukt door de arts en keek afwezig toe hoe die de baron begon te onderzoeken. Het leek wel alsof hij geen deel uitmaakte van de hele scène, alsof hij alleen toeschouwer was. In een toneelstuk dat, zo vreesde hij opeens, nog lang niet voorbij was.

Een halve dag later. Corentin werd gestoord uit zijn overpeinzingen doordat er op de deur werd geklopt. Hij beseftte dat hij niet wist hoe lang hij hier al zat, aan de kleine eettafel in het gastenverblijf.

“Binnen”, bromde hij, juist luid genoeg.

De deur werd langzaam geopend en dokter Zilversmid kwam binnen. In zijn blik las Corentin dat er iets was dat hem hevig verontrustte.

“Excuses dat ik u stoer, meneer Wolf. Maar ik heb belangrijk nieuws.”

Corentin wees hem lege stoel tegenover hem.

De arts ging zitten en zei, opkijkend: “In heb mijn onderzoek afgerond, meneer Wolf.”

Corentin knikte. Hij had de arts zelf opdracht gegeven de baron na diens dood grondig te onderzoeken en hem hierna persoonlijk over te informeren. De omstandigheden waarin de baron was gestorven waren verdacht geweest, net als de laatste raadselachtige woorden die hij had gesproken. Hij moest zekerheid hebben. En daarom had hij erop gestaan dat de arts hem zou onderzoeken, ondanks het feit dat zo'n beetje iedereen tegen was geweest. De dienstmeisjes hadden, geheel overstuur, snikkend gesmeekt die arme baron met rust te laten. En al even

indringend was het verzoek van de rentmeester geweest het te laten zoals het was. Waarom kon hij niet accepteren dat zijn oom een nare dood gestorven was?

Maar Corentin moest het weten en nu hij de arts aankeek wist hij dat hij daar goed aan had gedaan.

“Het is vreselijk, meneer Wolf”, fluisterde de arts, alsof hij bang was dat ze werden afgeluisterd, “maar ik weet nu zeker dat de baron is vergiftigd!”

II.

“U bent er toch wel van op de hoogte dat u de enige wettelijke erfgenaam bent, als laatste familielid?”, zei de corpulente, hevig zwetende man die tegenover hem zat op een antieke fauteuil. Hij had zich voorgesteld als Brunswijk, de notaris van zijn oom. Hij was onverwacht komen opdagen, op de tweede ochtend na het overlijden van zijn oom. Het nieuws van diens overlijden had zich blijkbaar al als een lopend vuurtje verspreid.

Ze zaten in de salon, de ruimte waar Sally, de hoofdmeid, de man naar toe had geloosd. Corentin was nog niet eerder in de ruimte geweest, maar voelde zich er niet prettig. Het rook er muf en alles in de ruimte, de antieke weelderige meubels die stoffig en vaal waren geworden en de schilderijen aan de muur waar barsten in zichtbaar waren, straalde maar één ding uit: vergane glorie. Het was er in ieder geval nog betrekkelijk koel, bedacht hij zich, hetgeen niet onprettig was gezien het aanhoudende beestachtige hete weer buiten.

“Om heel eerlijk te zijn, dat was ik niet”, zei Corentin naar waarheid. Hij had de baron niet meer gezien sinds die vreselijke dag dat hij als tienjarige jongen boven het vers gedolven graf van zijn beide ouders had gestaan. Hij had hem domweg vergeten, of verdrongen. Want ondanks het feit dat de baron zijn enige overgebleven familielid was, had hij geen vinger naar hem uitgestoken. Als Geerten Wolf, de zakenpartner van zijn overleden vader, hem niet liefdevol in diens gezin had opgenomen, was hij vast in een weeshuis beland, of erger nog: op straat.

Corentin kon zich nog maar al te goed de afschuw herinneren toen hij nog maar een week geleden de brief van de baron had geopend. En hoe die afschuw was gegroeid toen bleek dat zelfs in die brief geen spoor van berouw of spijt te vinden. Alleen maar het zeer dwingende verzoek om de baron meteen op te zoeken. “Om zaken van levensbelang, ook het uwe”, zo had het in de brief gestaan.

Corentin had de brief vol walging willen verschuren en in het haardvuur willen gooien, al was het alleen al maar omdat die hem pijnlijk herinnerde aan het bestaan van zijn oom. Maar Maria, zijn jonge vrouw, had hem tegen gehouden. Maria, de dochter van Geerten Wolf, waar hij al van jongs af aan verliefd op was geweest. Maria, altijd de verstandigste van hun tweeën. Maar Corentin vroeg zich af of ze dat ook in dit geval was geweest.

“Dan is het goed dat ik heb vernomen dat de baron gestorven was”, ging Brunswijk door, “want als notaris is het mijn taak zijn testament te voltrekken.” De man haalde een opgerold document uit de binnenzak van zijn jasje tevoorschijn.

“Oh, en wie is de gelukkige aan wie hij dit alles overdoet?”, vroeg Corentin terwijl hij een weids gebaar met een arm maakte. Het kwam niet in hem op dat de baron hem in zijn testament had genoemd. Niet nadat die hem als kind in de steek had gelaten. En hij hoefde het kasteel ook niet. Hij vond het een verschrikkelijk nare en onprettige plek, alsof de geest van de baron er nog steeds rondwaarde. Op dit moment wilde hij niets liever dan naar huis gaan...

De notaris keek hem verbaasd aan: “Maar u bent de erfgenaam, meneer! Zo staat het in het testament. U erft alles!” Corentin kon hem alleen maar aanstaren.

Het was al avond toen Corentin zuchtend opstond vanuit de zware leren stoel in de werkkamer van de baron. Het gehele bureau voor hem lag vol met de papieren waar hij zich de hele middag in begraven had. De persoonlijke correspondentie van de baron, zijn administratie, de logboeken die hij bijhield. Alles had hij doorgenomen. En hij was niets dichter gekomen bij de antwoorden waar hij zo wanhopig naar zocht.

Waarom was de baron vermoord? Door wie? En wat was het motief geweest? Corentin kon zich levendig voorstellen dat de baron genoeg vijanden had gemaakt, maar wie zou de baron vermoorden als die er geen persoonlijk gewin mee in het verschiet had. En dat was onmogelijk, want hij was de enige die alle rijkdommen van de baron had geërfd.

Het mysterie liet Corentin niet los. Het is mijn eigen bloed dat me heeft gedood. Dat waren de laatste woorden van de baron geweest. Zijn eigen familie, dat moest hij hebben bedoeld. Maar hoe kon dat als Corentin de enig overgebleven familie was? Of had de dokter zich vergist en was de baron toch gewoon gestorven aan een beroerte? Nee, dat geloofde hij niet. En bovendien was dokter Zilvermid was zeker van zijn zaak geweest: het had hem voldoende moeite gekost de arts ervan te overtuigen dat ze de moord voorlopig voor iedereen geheim moesten houden tot hij meer wist. Maar Corentin begon nu zelf te twijfelen of hij daar wel verstandig aan deed. Want wat was hij wijzer geworden na zijn zoektocht tussen de papieren van de baron? Niets, niets anders dan dat de baron zijn bedienden en de pachters van zijn landerijen afkneep, ruzie had met zo'n beetje elke notabele in de omgeving en nog gieriger was dan Scrooge uit dat kerstverhaal van Dickens. Het verklaarde misschien de desolate staat van zijn landgoed en kasteel, maar zeker niet waarom iemand hem had vermoord. En het vreemdste van alles was dat de baron het had voorvoeld, wat kon die brief anders hebben betekend?

Corentin wreef vermoeid over zijn slapen. Misschien moest hij andersom proberen te redeneren, bedacht hij zich, terwijl hij richting de deur liep. Wie kòn de baron hebben vermoord?

Het was tijd maar eens met de bedienden te gaan praten.

François Desveoux zat te werken achter een kleine bureau, toen Corentin diens kamer binnen liep. De rentmeester stond abrupt op en stootte een houten beeldje om.

“Me-meneer, kom verder”, haperde de man terwijl hij onhandig het beeldje rechtop weer zette, “gaat u toch zitten...” Corentin had inmiddels begrepen dat hij Fransman van oorsprong was, en kon het duidelijk horen aan diens tongbal. Net als hij was het een vroege dertiger, alhoewel hij ouder leek door zijn ongezonde wasachtige gezicht en de zorgenrimpels op zijn hoofd. De man

had blijkbaar een moeilijk leven gehad; een leven dat zeker niet makkelijker was geworden sinds de dood van zijn werkgever. Corentin glimlachte hem bemoedigend toe terwijl hij een stoel bijtrok.

“Vertelt u eens, rentmeester, was de baron al lang ziek?”

Desvoeux keek hem schichtig aan en voelde zich duidelijk niet op zijn gemak; “H-hoe bedoelt u?”

“Was er een lang ziekbed?”

Desvoeux slikte een paar keer voor hij begon te praten, “Nee, helemaal niet. De ochtend na de pachtersbijeenkomst drie dagen geleden kwam hij opeens zijn bed niet uit. Die avond was hij al, zoals u ook weet...” Desvoeux keek Corentin besmuikt aan, “...dood”.

Corentin bedacht zich dat dit perfect strookte met hetgeen Dokter Zilvermid hem had verteld, voor hij de arts naar huis had gestuurd, dat het zo'n twaalf uur duurde voor het gif leidde tot de dood.

“Die pachtersbijeenkomst”, vroeg hij, “dat was zeker geen vrolijk feestje?”

“Hoe bedoelt u?”

“De baron had toch tal van vijanden?”

Desvoeux bewoog zijn mond open en dicht als een vis op het droge, “Dat ... zou je zo kunnen zeggen. Het was in ieder geval geen prettig avond. Veel pachters van hem waren hem nog geld schuldig. De sfeer was op zijn minst ... grimmig.”

Corentin knikte terwijl hij koortsachtig nadacht. Elk van die pachters had dus iets in de wijn of zo kunnen doen. Niet alleen was het aantal verdachten opeens enorm gegroeid, ook was er nog steeds iets ongerijmds aan dit alles. Dagen vóór die bijeenkomst had baron van Wikhoven al die verontrustende brief aan hem verstuurd. Er schoot hem iets in.

“Is er iemand die hij beschouwt als zijn naaste familie?”, vroeg hij.

Deze vraag leek Desvoeux te verontrusten, “Wat bedoelt u?”

Corentin zuchtte, “Ach, het is iets dat de baron me heeft ingefluisterd voor hij stierf: dat zijn eigen bloed hem had gedood...”

“Maar hij ijilde, meneer”, zei Desvoeux meteen, “Mijn verontschuldiging dat ik het zo botweg zeg, maar hij was niet helder meer in zijn laatste uren: hij wist niet meer wat hij zei!”

Corentin keek Desvoeux ongelovig aan. Dat was heel anders dan de baron die hij in diens laatste momenten had ervaren. Hij besloot op een ander onderwerp over te stappen, “Heb je enig idee wie belang heeft bij zijn dood?”

Desvoeux leek geschokt door de vraag, “E-er waren duidelijk mensen die hem niet mochten, meneer. Haatten zelf, als ik zo vrij mag zijn. Genoeg zelfs. Maar of er iemand belang had bij zijn dood...”

Er viel een stilte voor de rentmeester vervolgde, “Nee, dat kan ik me niet voorstellen.” Er viel weer een stilte, voor de rentmeester hieraan toevoegde: “Er is ook niets meer bij hem te halen, meneer.”

Corentin schrok op: “Hoe bedoel je?”

“De baron zat aan de grond, meneer. Heeft u dat al niet begrepen? Hij had enorme schulden. Geen cent meer in kas!”

Corentin staarde hem niet-begrijpend aan.

“Ik zal het u laten zien, meneer”, zei Desvoeux snel, terwijl hij opsprong.

Het volgende uur zat Corentin met de rentmeester gebogen over de kasboeken. Hij voelde zich misselijk toen hij uiteindelijk de rentmeester bedankte en naar buiten liep. Het besef smaakte bitter in zijn keel. De baron was zo arm als een kerkrat. Zijn oom had hem een oud lekkend kasteel en enorme schulden nagelaten.

“Ik snap er helemaal niets van, meneer...”, zei Sally, hem met grote ogen van ongeloof aanstarend. Corentin zat tegenover haar aan de verweerde keukentafel.

Toen hij had gezegd dat hij haar wilde spreken, had ze hem benauwd aangekeken, maar dat was waarschijnlijk uit angst dat ze ontslagen zou worden. Of gewoon deed ze altijd zo als een meerdere haar aansprak. Hoe dan ook, het was Corentin al heel snel in het gesprek duidelijk geworden dat de dienstmeid de baron niet had vermoord. Daarvoor was ze gewoon een te eenvoudige en eerlijke vrouw. Net zoals de andere twee bedienden die hij eerder had gesproken; de andere dienstmeid en de koetsier en tuinman. Corentin had het gesprek allang afgebroken als ze niet, min of meer toevallig, op een ander onderwerp waren gekomen.

“Wat begrijp je niet?”, vroeg hij snel. Corentin had zojuist iets losgelaten over wat Desvoeux hem had verteld en hij hoopte dat zij hem iets nieuws kon vertellen.

“Baron van Wikhoven was stinkend rijk”, zei Sally verongelijkt, “dat is hij altijd geweest, dat weet ik zeker! Hij was alleen een enorme vr..., eh, nogal zuinig.” Ze kreeg een rood hoofd door de verspreking.

Corentin glimlachte geruststellend naar haar, terwijl haar woorden door zijn hoofd speelden. Het viel hem op dat iederéén meende dat Van Wikhoven rijk was en dat alleen de persoon die het moest weten, zijn rentmeester, daar anders over dacht.

“Heb je enig idee wat voor een rijkdommen het waren, Sally”, vroeg hij voorzichtig.

Sally hief haar handen op, “k weet niet. Geld denk ik, goud misschien. Papieren van waarde.”

Corentin knikte: waardepapieren. Inderdaad ging het gerucht dat de baron zijn fortuin had belegd in aandelen. Tegelijkertijd wist hij van de notaris dat Van Wikhoven geen enkele rekening op een bank had. Daarvoor was hij veel te wantrouwend geweest.

“Heb je enig idee waar?”, vroeg Corentin.

Sally staarde hem aan en zei lange tijd niets. Toen stond ze op en wenkte ze hem. Ze ging hem voor richting de vestibule en van daaruit liep ze de werkkamer van de baron in. Daar draaide ze zich naar hem om.

“En?”, vroeg Corentin verbaasd.

Ze wees naar een schilderij aan de muur, direct achter het bureau. Corentin liep er naar toe. Een jachttafereeltje, niet bijzonders. Hij wilde de lijst inspecteren, toen hij opeens merkte dat deze los zat. Het schilderij zwaaide als een deur open en onthulde een in de muur ingemetselde kluis.

Corentin probeerde zijn plotselinge opwindning niet te laten blijken en draaide zich om naar Sally: “Dank je wel. Je kunt gaan.”

Ze knikte en verdween stilletjes. Nog voor ze goed en wel de deur achter zich gesloten had, dook Corentin zich naar het bureau en begon in een lade te graven. Eerder die dag had hij in een handig verborgen nisje in het enorme bureau een raadselachtige sleutel gevonden. Nu wist hij opeens heel zeker waar die sleutel van was.

De sleutel was er nog. Hij draaide zich weer om naar de kluis en bewoog het beschermkapje voor het sleutelgat weg. Hij merkte dat zijn hand trilde toen hij de sleutel erin stopte.

Het paste. Hij draaide twee slagen, voor er iets klikte. Toen trok hij de hendel ongehinderd omlaag en zwaaide de zware deur bijna uit zichzelf open.

De kluis was leeg.

III.

Een week later. Corentin zat uitgestrekt achter het bureau van de oom die hij zelfs in zijn dood nog verafschuwde en masseerde zijn slapen. Iets dat hij wel vaker deed de laatste tijd. Sinds hij anderhalve week gelegen op het kasteel was aangekomen, was het ook alleen maar van kwaad naar erger gegaan. Zijn oom was onder dubieuze omstandigheden gestorven en had hem enorme schulden en een lege kas nagelaten.

Steeds vaker dacht hij eraan om gewoon alles achter te laten en naar huis te gaan, naar zijn vrouw Maria. Maar hij wist dat hij dat niet kon, zonder te weten waarom. Maar de situatie waarin hij was terechtgekomen was zo onwerkelijk dat het hem steeds dieper leek weg te zuigen de diepte in. Hij begreep zelfs zijn eigen daden nauwelijks meer. Waarom had hij nog nooit aangifte bij de politie gedaan van de moord op zijn oom? Morgen zou zijn oom al worden begraven en zouden zijn geheimen voor eeuwig in het graf verdwijnen. En waarom had hij Maria dat bericht gestuurd? Waarom had hij tegen haar niets vermeld over de aard van de dood van de baron of de erfenis en haar alleen maar laten weten dat de afwikkeling van de dood van zijn oom hem helaas meer tijd kostte dan verwacht en dat hij binnen een week thuis zou komen. En waarom had hij haar en zijn stiefouders eigenlijk niet uitgenodigd voor de begrafenis? Hij wist het niet. Het leek bijna wel alsof hij niet meer goed kon nadenken in de verstikkende hitte waaronder iedereen nog steeds gebukt ging. Het waren de vreselijkste hondsdagen die Corentin ooit had meegemaakt.

Er werd op de deur geklopt. Hij gromde iets. Het was Ella, de andere dienstmeid.

“Wil meneer de thee hier gebruiken?”, vroeg ze stijfjes.

Corentin verbaasde zich erover hoe snel de bedienden hem waren gaan zien als hun nieuwe meester. Alsof ze echt dachten dat hij zich hier wilde vestigen. Hij forceerde een glimlach: “Doe maar een grote kan water, ijskoud als het kan.”

De dienstmeid knikte en verliet snel de kamer. Corentin beseftte dat het een hard gelag zou worden om hun te vertellen dat ze ander werk moesten zoeken. Toch leek het niet anders te

kunnen. Vanochtend had hij samen met de notaris en Desvoeux de financiële situatie besproken. Ze waren er het al snel over eens geweest dat die dermate zorgwekkend was dat het enige dat hij nog kon doen was alle landerijen verkopen en alle werknemers ontslaan. Alleen dan kon hij mogelijk het kasteel zelf houden; zonder dat er geld over was om het te herstellen, natuurlijk. Corentin zuchtte diep. Dat hij de boel moest verkopen, dat was nog daar aan toe, maar dat hij de bedienden moest ontslaan stuitte hem tegen de borst. En de dood van de baron bleef hem dwars zitten. Hij kon het niet verkroppen dit alles achter te moeten laten zonder iets van de situatie te hebben kunnen doorgronden. Wie de baron had vermoord, wat er met zijn fortuin was gebeurd... “Wat een troep”, kreunde hij in zichzelf. Ella kwam binnen met de kan water en hij schonk zichzelf in. Hierna sloeg hij het beduimelde boek weer open waar hij in was begonnen te lezen. Hij had ze verstopt onderin een houten kist gevonden; de dagboeken van de baron. Blijkbaar was hij er al mee begonnen als tiener. En was hij er vijf jaar geleden weer mee gestopt. Tenminste, zo leek het, want vanaf die tijd waren er geen dagboeken meer te vinden.

Corentin had gehoopt in de dagboeken dan de aanwijzingen te vinden die hij nodig had en was er driftig in gaan lezen. Maar al snel was hij verzand in de langdradige verhalen die de baron aan het papier had toevertrouwd.

Hij nam een slok en begon weer te lezen. Hij was aanbeland bij de verhalen over de militaire academie die Van Wikhoven in Duitsland had doorlopen en al snel begon de inhoud van de verhalen hem tegen te staan. De hooghartigheid die uit al zijn woorden sprak, de ongevoeligheid voor andere mensen, zijn belachelijke opgeblazen woorden over het trotse Pruisische Rijk. Het maakte hem allemaal bijkans misselijk.

Er werd wederom op de deur geklopt en Corentin keek op, benieuwd wie dat kon zijn. “Binnen”, zei hij.

Het was rentmeester Desvoeux. De man had zich de laatste dagen behoorlijk herpakt en leek een ander mens in vergelijking tot het nerveuze wrak dat hij was vlak na de dood van de baron. Hij glimlachte Corentin vriendelijk toe.

“Goedemiddag, François. Ik ben zowaar blij dat je me stoort. Die dagboeken van de baron zijn zowaar geen prettig leesvoer.”

Desvoeux lachte begrijpend, “Tja, hij heeft nooit geprobeerd een aardig mens te zijn.”

“Het zit me nog steeds niet lekker”, zuchtte Corentin. Hij hoefde niet verder uit te wijden. Hij had de rentmeester inmiddels verteld over de stellige overtuiging van dokter Zilversmid dat de baron was vermoord.

“Laat het toch rusten, Corentin. Je weet hoeveel vijanden de baron had. Je komt er nooit achter. En misschien had dokter Zilversmid wel gewoon ongelijk en is hij gewoon een natuurlijke dood gestorven...”

Corentin keek Desvoeux lang aan: “Hoe graag ik dat wil geloven. Dan kan ik hier eindelijk weg. Terug naar mijn vrouw...”

Desvoeux knikte begrijpend, “Ik weet dat je het hier vreselijk vind. Daarom wilde ik ook met je praten. Ik wil je een voorstel doen.”

Corentin ging iets rechter op zitten. Desvoeux vatte dat op als een teken om te beginnen: “In de vijf jaar dat ik hier zit, ben ik van deze plek gaan houden, Corentin. Het kasteel, de bossen. Ik zou het vreselijk vinden als het verloren zou gaan...” Heel even had Corentin het gevoel dat de rentmeester hem op een besmukte manier aanviel, maar toen ging hij alweer door: “... ik weet dat jij dit alles ervaart als een last. En daarom wil ik je voorstellen om deze last van je over te nemen. Waarom laat je alles niet aan mij? Dit vervallen kasteel, de enorme schulden...”

Corentin voelde zich geheel overdonderd, “Waarom zou je dat willen? Wat ga je dan doen?” Desvoeux glimlachte: “Ik zou het landgoed weer graag willen opbouwen in de oude luister. Ik zou de landerijen moeten verkopen, maar ik zou het kasteel met het personeel graag willen handhaven...”

“Dat lukt je niet!”, bracht Corentin uit.

“Vergeet niet dat ik al jaren de financiën van de baron verzorg. Als er iemand is die het kan, dan ben ik het.”

Corentin zakte achteruit in zijn stoel en liet het voorstel langzaam op hem inwerken.

Door het raam van de salon was de koets goed te zien, die al voor het kasteel stond te wachten. De paarden bewogen onrustig in het tuig. Corentin draaide zich om en zag dat Sally een traantje in haar oog moest wegpinken. Hij had hen zojuist op de hoogte gesteld van zijn afscheid en van het feit dat hij al zijn bezittingen had overgedragen aan François Desvoeux, vanaf nu hun nieuwe werkgever. Misschien waren het wel teveel schokken in korte tijd geweest. Gisteren hadden ze immers nog de baron begraven.

“Nou, dan wordt het tijd om te gaan”, zei hij. Hij wilde zich omdraaien om zijn kleine tas met persoonlijke spullen te pakken, maar Ella was hem voor. Ze liep voor hem uit de salon uit, door de grote hal richting de voordeur en opende die voor hem. Corentin stapte de buitenlucht in. Ondanks het feit dat hij zich verheugd moest voelen, was hij in een bedrukte stemming. Diep in hem bleef een stemmetje maar vragen of het wel goed was wat hij deed. Liep hij niet weg van zijn problemen? Hij was geen stap dichterbij de moord op zijn oom gekomen, of het mysterie rond zijn fortuin en had diens zo onwelkome nalatenschap afgeschoven op een rentmeester die hij nauwelijks kende.

“Kunt u niet beter morgen vertrekken”, vroeg Sally achter hem. Ze staaarde naar de donkere wolken boven hen. Na ruim twee weken tropische hitte waren zich vandaag eindelijk wolken gaan samen trekken. Het weer was onbestendig en de broeierige hitte leek onweer te voorspellen. Er was koel weer op komst, zoveel was duidelijk. Het einde van de Hondsdagen was eindelijk in zicht.

“Nee, ik ga nu”, zei Corentin zacht. Al brak op dit moment de Armageddon los, dacht hij verbeterden.

IV.

Met een bonkende hoofdpijn had Corentin zich zo ver mogelijk in de hoek gedrukt van de kleine tafel in de gelagr ruimte van de herberg. Hij bevond zich in een soort alkoofje, maar dat was nog lang niet geïsoleerd genoeg naar zijn smaak. Al de dronkaards aan de bar verergerden zijn hoofdpijn alleen maar. Zijn koetsier goot zojuist zijn zoveelste pul met bier naar binnen en Corentin beseftte dat hij vanavond geen meter meer vooruit zou komen.

Het onweer was veel sneller gekomen dan verwacht en de koetsier was al na enkele kilometers gestopt bij de herberg, niet van zins om nog verder te gaan, hoezeer Corentin ook had geprotesteerd. Er had niets anders op gezeten om in dit vreselijke oord de nacht door te brengen. Corentin dook nog verder ineen en probeerde zich weer te concentreren op het boek dat voor hem lag. Hij had het meegenomen uit het kasteel, net als alle andere dagboeken en wist niet eens goed waarom. Het was een opwelling geweest, misschien in de ijdele hoop toch nog iets te begrijpen van zijn oom. Hij bladerde door de lange beschrijvingen van de Frans-Duitse oorlog waaraan de baron had deelgenomen. Zijn ellenlange lofredes op Bismarck en de enorme triomfen die zijn leger had geboekt op de zwakke Fransen van de al even zwakke keizer Napoleon III. Over hoe Van Wikhoven als een overwinnaar Parijs was binnen gemarcheerd. Alles wasemde dezelfde misselijkmakende zelfgenoegzaamheid uit die Corentin zo verafschuwde van zijn oom. Hij had het dagboek al bijna weggelegd, toen zijn oog op een flard van een zin viel. Het duurde even voor hij de reikwijdte had begrepen van wat er stond. Maar toen was het voor hem heel duidelijk. Wilhelm Karel Rudolf baron Van Wikhoven had in Parijs omgang gehad met een vrouw.

“Zo, daar ben je”.

Corentin schrok op. Hij was zijn omgeving geheel vergeten en was geheel opgegaan in het dagboek. Nog terwijl hij opkeek zag hij de beelden voor zich op zijn netvlies. Baron van Wikhoven's kortstondige romance met een Franse vrouw. Maar vooral hoe die vrouw, ongelooflijk maar waar, enkele jaren na de oorlog op een dag voor de poort had gestaan van kasteel Herteloo, dat de baron vlak na de oorlog had betrokken. In haar armen had ze een baby gedragen.

“In gedachten, zie ik?”

Nu pas zag Corentin wie hem had aangesproken en de adem stakte in zijn keel. Francois Desvoeux, de rentmeester, stond voor hem. Hij was diep gehuld onder een dikke, kletsnatte mantel, alsof hij dwars door de regen, op een paard hem achterna was gereden. Hij was alleen.

“Ik dacht al dat je niet ver was gekomen”.

“Wa-wat doe je hier?”, bracht Corentin uit.

Desvoeux glimlachte dun, “Ik merkte dat je iets hebt meegenomen dat je niet toebehoort.”

Corentin voelde een koude rilling langs zijn ruggengraat lopen. Hij speurde achter Desvoeux om hulp te zoeken bij zijn koetsier. Maar die lag ineengezakt op één van de banken tegen de muur zijn roes uit te slapen.

“Ik moet je iets vertellen, onder vier ogen”, zei Desvoeux.

Corentin keek hem niet-begrijpend aan, maar de rentmeester ging al tegenover hem zitten, nog steeds zonder zijn mantel af te doen. Hij wenkte een serveerster.

“Wijn”, blafte hij, zonder haar aan te kijken.

Corentin's gedachten tuimelden nog steeds over elkaar heen. De Franse vrouw, het kind dat ze mee had genomen. Een bastaardje. Maar toch was het zijn kind, het enige kind dat hij zou krijgen. Zijn bloed. Het is mijn eigen bloed dat me heeft gedood, dat had de stervende baron hem toevertrouwd. En Desvoeux wist dat ook. Hij keek op naar de rentmeester en vroeg zich af of hij moest proberen te vluchten.

“Baron van Wikhoven is altijd een kille harteloze man geweest”, zei Desvoeux, “Mijn moeder was kapot toen haar de deur werd gewezen. Maar dat niet alleen...”

De kan wijn werd gebracht, en de serveerster maakte zich snel uit de voeten, alsof ze aanvoelde dat ze niet gewenst was. “Blader dat dagboek eens door tot aan de datum 11 juni 1873”, droeg Desvoeux hem op. Corentin keek hem verward aan en deed toen wat er van hem gevraagd werd. Hij vond het en zijn ogen vlogen over de eerste regels. Hij voelde dat de haren in zijn nek overeind gingen staan. Van Wikhoven had haar niet alleen weggestuurd, maar ook mishandeld en op een verschrikkelijke manier vernederd.

Hij keek geschokt op en zag hoe Desvoeux de wijn in de twee boerse stenen mokken had geschonken. Hij reikte er Corentin er één aan.

“Ze is de klap nooit meer te boven gekomen en stierf toen ik nog een tiener was. Ik bleef alleen op de wereld over.”

Corentin besepte met een schok hoeveel hun jonge levens op elkaar hadden geleken. Beiden waren ze door Van Wikhoven verstoten. Hij wilde het hem vertellen, maar wist niet hoe. Opeens had hij een heel droge mond en hij nam een ferme teug van de wijn, die heel bitter smaakte.

“Ik ben jaren later terug gekomen”, ging Desvoeux door, opeens met een raadselachtig glimlachje op zijn lippen, “En heb de baron ermee geconfronteerd dat ik zijn zoon was.”

“En toen?”, vroeg Corentin.

Desvoeux keek hem boos aan, “Hij zei dat hij me accepteerde en nam me in dienst. Maar hij bleef me afstandelijk behandelen, alsof ik niet meer was dan een bediende” –Desvoeux spoopte de woorden haast uit– “En toen ik op een dag begreep dat hij me nooit als zijn zoon zou zien, begreep ik wat me te doen stond...”

Corentin begreep het en het leek alsof de wereld voor hem draaide. Desvoeux had zijn vader vermoord! Het verklaarde alles. Wat had de baron ook alweer gezegd? Niet alleen dat zijn eigen bloed hem had gedood, maar ook dat hij de mensen die het dichtst bij hem stonden had moeten wantrouwen. En het verklaarde waarom de rentmeester hem weg had willen houden bij de stervende baron. En waarom hij hierna zo zenuwachtig was, nog niet wetende of de baron hem aan Corentin verraden had. En opeens viel Corentin nog iets in.

“Zijn fortuin”, hijgde hij ademloos, “heb jij...?”

Desvoeux knikte, nu met een triomfantelijke glimlach op zijn gezicht, “En dat niet alleen, door jouw onvoorziene bemoeienis heb ik nu ook het kasteel in handen gekregen. Jammer alleen dat je

die dagboeken in handen hebt gekregen, dat was mijn enige fout..." Corentin wist niet wat hij moest zeggen en keek dat Desvoeux opstond, "Maar nu heb ik ook dat laatste obstakel uit de weg geruimd." Hij draaide zich om, alsof hij wilde weglopen.

"Wa-wacht", bracht Corentin uit, "Waar ga je naar toe?" Hij besepte opeens dat als Desvoeux nu zou weglopen en hij niet zou bestaan, hij alles had wat hij wilde. Corentin had hem Herteloo en alles er om heen overgedaan. En niemand vermoedde hiernaast dat de baron was vermoord; op de dokter na, maar die zou zich ongetwijfels aan zijn beroepsgeheim houden. En tenslotte had niemand ook maar een vermoeden wie het fortuin van de baron had gestolen.

Corentin zag hoe Desvoeux richting de uitgang liep en voelde de woede in zich opkomen. Hier kon hij niet mee weggelopen! Hij moest die oplichter tegenhouden! Maar hij voelde zichzelf heel zwaar worden en alles werd een waas voor zijn ogen. De wijn, besepte hij opeens, hij had van de wijn gedronken! Had Desvoeux hem vergiftigd? Net zoals hij zijn vader had vergiftigd?

Hij probeerde om hulp te roepen, maar bracht nauwelijks meer uit dan een schor gerasp, voor hij voorover viel op de tafel. En terwijl de zwarte dansende vlekken voor zijn ogen steeds groter werden, besepte hij dat de baron gelijk had gehad in zijn brief (...zaken van levensbelang, ook de uwe). Dat, en dat hij Maria nooit meer zou zien...

